

Scrisoare din Delta

Delta, pământ făgăduit de ape și înfăptuit de ape în curgerea lor veșnică. Pământ cu oameni născuți și botezați în apele Dunării.
Cu oameni plămădiți în lupta cu apa, cu vântul, cu ploaia, cu gerul. Suflete blajine, deschise spre înțelegere și generozitate.

Delta, frumusețe aspră și blândă, frumusețe rivnită de toți cei care trăiesc pe caldarimurile încinse ale orașelor, și care vin aici să-și limpezească ochii, să-și spele sufletul de oboseală și de îndoieli și să-și găsească, fie măcar pentru o clipă, răgazul de a visa și de a spera întru desăvârșire.

Și, pentru că totul pe lume are un început, de ce nu am socoti un început și poposirea, pentru prima oară de când este Delta, Deltă, a unui mănunchi de actori ai Teatrului Mic, condus, dar și însoțit de scriitorul Dinu Săraru, răspunzând, astfel, generoasei invitații făcute de tovarășul Ioan Petre, prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R.

Am dorit să onorăm această invitație, oferind oamenilor Deltei, gânduri ale marilor noștri poeți, gânduri rostite și gânduri cîntate, dar și o fărîmă din sufletul nostru.

Deci, DUMINICĂ 25 IULIE, la ora 4 dimineața, am plecat cu autobuzul spre Tulcea. Dar cum se putea să facem un drum cu autobuzul teatrului, care este destul de șubred, ca să nu spunem altfel, fără să avem pană? Noi am avut două, ultima și cea mai serioasă în comuna Ciucurova, de unde am dat un telefon la Tulcea și s-a trimis după noi un autobuz; în jurul prinzului, am ajuns. Ne-am imbarcat pe un vapor spre comuna Pardina, pe canalul Chilia, unde am avut primul spectacol, la ora 20.

Comună mică, dar cu oameni minunați. Primarul, femeie tânără și inimoasă, ne-a pregătit o scenă în aer liber, formată din două remorci de camion cu pereți din stuf, cu o cabină pentru actori alături, făcută tot din stuf. Pe pașiștea înconjurată de flori — gherghine, petunii, floarea nopții — oamenii stăteau pe scaune, iar copiii și căței, mulți copii și mulți căței, stăteau chiar pe iarbă, în fața scaunelor.

Și era senin, și era luni, și cum mai sunau versurile lui Eminescu, și ale lui Bacovia, și ale lui Topîrceanu, și cum mai sunau cîntecele minunate ale lui Nicu Alifantis! Niciodată n-am fost mai emoționată decît rostind acolo, pe mal de Dunăre: „Dintre sute de cătarge...”

După spectacol, spectatorii au venit să stea de vorbă cu noi, iar o femeie mai voinicuță, cu ochi albaștri, mi-a spus un lucru extraordinar: „Doamnă artistă, a fost mai frumos ca la Inviere”. În timpul spectacolului, un bărbat s-a dus într-o fugă acasă, să ne aducă un buchet mare de gherghine și gălbioare, pe care ni l-a dat pe scenă, și ne-a spus: „Ei, adevărul e că eu m-am dus fuga acasă, că eu am porumbel și-am vrut să prind vreo doi și să-i aduc, ca la sfîrșitul spectacolului să le dau drumul și să zboare spre dumneavoastră, deasupra dumneavoastră, a tuturor că asta meritați”. Și ne-a invitat pentru a doua zi, la o ciorbă de pește!

În sufletul meu, amintirea Pardinei, a rămas vie, de parcă într-adevăr, peste noi, cei de pe scenă, și cei de pe pașiște, sub lumina lunii, a trecut în zbor o pasăre, pasărea Sfîntului Spirit. Sufletele noastre ale tuturor au fost mîntuite, acolo, pe malul Dunării.

Tot la Pardina, după ce am cinat, ne-am dus, inchipuiți-vă, la discotecă, o mică sală de dans, unde un acordeon și o tobă cîntau muzică disco, și unde am dansat și noi, și seara s-a încheiat cu o „periniță”.

LUNI — Chilia veche. Ne-au primit la debarcader cu piine și sare. Da, cu piine și sare. Îți vine să plîngi, cînd vezi un lucru ca acesta. Și de ce să nu plîngi, cînd, pe mal de Dunăre, Arta este primită cu piine și sare?

MARȚI — Sulina. Plimbare cu vaporul pînă acolo unde Dunărea se varsă în marea cea mare. Splendid. Tare mai eram fericiți cu toții !

La punctul 0, unde Dunărea se unește cu marea, și sufletele noastre s-au unit cu imensitatea albastră. În momente din astea realizezi în ce țară minunată trăim, și parcă numai în momente din astea te întrebi dacă noi, cei care trăim aici, facem tot ce trebuie să facem ca să fim pe măsura ei. De ce nu reușim întotdeauna să ne molipsim de frumusețe și puritate, de echilibru, de înțelepciune, de forță, de la tot ce ne înconjoară, de la minunile pe care le întîlnim în drumurile noastre ?

La Sulina am dat două spectacole. Sigur că au fost foarte bune, dar nu ca la Pardina. Ei, ce să mai vorbim, aici eram într-un orașel, și orașenii au aflat că pe alte meleaguri, cînd spectatorilor le place ceva, fluierează sau țipă cît îi țîn plămîinii. Și cum să nu țipe și ei, ca să arate că nu sînt de ici de colo, și că mai știu și ei cite ceva ? Dar a fost bine.

MIERCURI — zi liberă.

JOI — drum lung de la Sulina la Sfintu Gheorghe. Drum de o zi. Am făcut plajă pe vas și, pe unde ne opream, săream în Dunăre să ne scaldăm și ne zben-guiam ca niște copii.

La spectacolul de la Sfintu Gheorghe s-a întîmplat un lucru interesant. Publicul era în mare parte format și din oameni veniți de pe alte meleaguri ca să-și petreacă concediul la Sfintu Gheorghe, și se spune că erau și foarte mulți puști sau adolescenți de prin București, care au vrut să ne arate că știu ei cine sîntem noi, cu toate că sînt sigură că nu au pășit niciodată în sala Teatrului Mic. Păi cum, ei știau tot. De pildă Papil Panduru era pentru ei Emil Hossu, dealtfel și seamănă Papil cu Emil... Publicul acesta, mie nu mi-a plăcut deloc. Publicul venit de aiurea nu se lipea de publicul de prin părțile locului, într-un fel, îl macula. Ce se întîmplă, oare ? Unii oameni, cum dau cu nasul de oraș, pierd ceva din puritatea aceea a spectatorilor din Pardina. Mereu îmi vin în minte niște cuvinte ale unui cîntec cîntat de Geo Visu : „Am și cultivat-o, am dus-o la chermeze și la meci“. Cam soiul acesta de cultură îl posedau și coplandrii aceia din sală, veniți de aiurea.

Și, cum eu cred și spun mereu că spectatorii au parte de spectacolul pe care-l merită, spectacolul de la Sfintu Gheorghe a fost doar un spectacol bun..

Îmi pare rău pentru localnici, foarte rău îmi pare.

VINERI — întoarcerea la Tulcea. Spectacol. Public foarte bun. Civilizat. Spectacol foarte bun. Teatrul Mic a fost ovaționat. Eram foarte mindri, noi, actorii, era foarte mindru scriitorul Dinu Săraru. Și aveam și de ce — am încheiat un lucru cu bine.

Cu asta s-a terminat turneul nostru în Deltă. Experiență fascinantă, dar făcut unor oameni care merită, atît de mult merită să aibă și ei parte de o fărîmă de Artă, după ce se întorc din lupta cu apa, cu vîntul, cu ploaia...

Acești oameni minunați ne vor rămîne prieteni, prieteni pe viață, pe care așteptăm din tot sufletul să-i vedem.

Să ne vedem sănătoși !

Leopoldina BĂLANUȚA

NOTE

Profil în ceață

Un uitat pentru lumea teatrului este și Corneliu Moldovanu, poet, publicist, romancier, director care a muncit cu sîrg pentru pri-

ma scenă a țării (între 1924 și 1928). Masivul volum de corespondență primită (ed. Minerva, 1982), cu note de Julieta Moldovanu, selectează, din peste 1 500 de documente, pe cele grăitoare pentru activitatea sa dintr-o jumătate de veac. Citim numeroase misive tipărite eminate de la oameni ai teatrului : Agatha Bărsescu, Tony Bulandra, G. Ciprian (interesante relații despre cariera Omului cu

mirzoaga), A. Demetriade, V. Eftimiu, Paul Gusty, A. Davila (revelatoare amănunte privind cizelările unor scene din *Vlăicu Vodă*), Marioara Voiculescu etc.

G. Călinescu își îndemna, prin anii '50, colaboratorii de la Institutul literar să se ocupe de viața acestui animator. Venit-a vremea.?

I. N.